

Sinde i dette Dieblif at henlede Dymærksomheden paa. Det er bekjendt, at der under Grundlovsforhandlingerne her i Aarene 1848—49 baade hos Regjeringen og hos de Islændere, der havde Leilighed til at yttre sig desangaaende, gjorde sig en stærk Overbeviisning gjældende om, at Islands særlige Forhold gjorde særegne Bestemmelser nødvendige med Hensyn til Islands forfatningsmæssige Stilling i Riget, med Hensyn til den Maade, hvorpaa Islænderne skulde deeltage i Lovgivningsmagten for de Sagers Bedkommende, der udelukkende angik dem. Hs. Maj. Kongens Regjerings Anskuelser i saa Henseende bleve jo, som bekjendt, udtalte i et allerhøieste Reskript af 23de September 1848, hvori der blev givet Islænderne Tilfagn om, at de Grundbestemmelser, der for deres Bedkommende vare nødvendige, ikke skulde vedtages, forinden Islænderne i en egen Forsamling i Landet havde faaet Leilighed til at yttre sig desangaaende. Dette Tilfagn søgte man, som bekjendt, at indfrie i 1851, idet Regjeringen da forelagde en særegen dertil valgt Forsamling paa Island et Udkast til Lovbestemmelser angaaende de omhandlede Forhold. Eigesom imidlertid Regjeringen dengang maastee ikke tilstrækkeligt havde Diet aabent for Nødvendigheden af, at, naar Island skulde have den Selvstændighed, der retlig kunde tilkomme det, saa var ogsaa en temmelig stærk finantfiel Udsøndring nødvendig, saaledes havde ganske vist paa den anden Side heller ikke den da indkaldte Forsamlings Medlemmer Diet aabent for det rette statsretlige Forhold mellem Island og Danmark. Deres Begreber om den Island tilkommende Selvstændighed vare saa overdrevne, saa ubegrundede, at den kongelige Commissarius saae sig nødsaget til at slutte Forsamlingens Forhandlinger, inden de bleve tilendebragt. Sagen hvilede derefter i en længere Aarrække; den blev enkelte Gange bragt paa Bane i Althinget, men et stærkere eller idetmindste ligesaa stærkt Stød til paany at optage den blev da givet fra Rigsdagens Side. Rigsdagen havde jo selvfølgelig maattet beholde den bevilgende Myndighed ogsaa for Islands Bedkommende, men man sølte idelig Dryffet af Mangelen paa tilstrækkeligt Kjendskab til For-

holdene deroppe, som ofte forhindrede, at man bevilgede de Summer, som man dog havde en Fornemmelse af, at der i og for sig kunde være Anledning til at tilstaae. Regjeringen optog derfor Sagen igjen i Aaret 1865 og forelagde Althinget et Forslag til en finantfiel Udsøndring, som man saa senere vilde forelægge Rigsdagen, medens man dog først vilde have Althingets Betænkning om, hvorledes det betragtede Sagen. Hele Althinget eller hele det i denne Anledning nedsatte Udvalg var ikke misfornøiet med Størelsen af det Tilflud, som Regjeringen dengang paa-tænkte, at der skulde gives af Statskassen til Islands særlige Udgifter, men det ansaae det for nødvendigt, at der, forinden denne Sag gik videre, tillige blev taget Bestemmelser om Islands forfatningsmæssige Stilling. Dette udtrykkes nærmest igjennem Udvalgets Betænkning, idet Thingets Afstemning egentlig kun gik ud paa, at det ikke kunde tiltræde det dengang forelagte Lovudkast. Regjeringen fulgte forsaavidt Althingets Mening, som den derefter bestemte sig til i Aaret 1867 at forelægge et Udkast til en Forfatningslov for Island. Dette Lovudkast indeholdt ikke blot, hvad der jo var nødvendigt, og hvad der selvfølgelig maatte indeholdes deri, nemlig Bestemmelser om, paa hvilken Maade Islands Deeltagelse i Lovgivningsmagten for de det udelukkende vedkommende Anliggender skulde udøves, men det indeholdt tillige ikke saa Bestemmelser om Islands Stilling i Riget, dets Forhold ligeoverfor de øvrige Dele af Danmarks Rige og ligeoverfor den fælles lovgivende Magt for hele Danmarks Rige. Dette Udkast gik Althinget — man kan vel sige — hovedsagelig ind paa, men vedtog dog adskillige Ændringer, hvorfra navnlig enkelte netop med Hensyn til Islands Forhold til Fællesanliggenderne og med Hensyn til Administrationens Ansvarlighed for Førelsen af de islandske Sager, som Regjeringen ubetinget maatte ansæe for uheldige. Tillige havde jeg for mit personlige Vedkommende ikke saa Betænkneligheder ved den Maade, hvorpaa det tidligere Udkast var affattet, og navnlig derved, at de Fælles-Bestemmelser — for at bruge et kort Udtryk —, som man maatte betragte som gjældende for Island og